

25-07-11

Eitem: 11

Teitl: Adroddiad Risg Corfforaethol

Gweithredu/Action required	Am sylwadau a sicrwydd
Amseru/Timing	Adrodd arferol
Argymhelliad/Recommendation	Gofynnir i'r Bwrdd dderbyn yr adroddiad diweddaru risg corfforaethol hwn er mwyn sicrwydd a gwybodaeth. Mae'r adroddiad yn un naratif fel yr awgrymwyd gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg. Mae'n adeiladu ar yr adroddiad naratif a wnaed i'r Bwrdd yn y cyfarfod ym mis Mai 2025, a diweddariad pellach yn y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ar 25 Mehefin 2025. Mae hefyd yn adlewyrchu sefyllfa'r sefydliad wrth i ni barhau i drawsnewid y trefniadau Strategaeth a Rheoli Risg newydd ac wrth i'r gyfres newydd o ddangosfyrddau adrodd cael eu cwblhau.
Risg/Risk	Gallai methu â nodi a rheoli ein risgiau strategol arwain at ganlyniadau tymor byr a thymor hwy i Llais.
Cyllid/Finance	Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol i'r adroddiad hwn heblaw am y risgiau hynny sy'n cwmpasu materion ariannol yn uniongyrchol neu sydd ag elfennau buddsoddi yn gysylltiedig â nhw.
Amcan cynllun blynyddol/Annual plan objective Amcan cynllun strategol/ Strategic plan objective	Mae ein prosesau risg corfforaethol yn rhoi sicrwydd i'r Bwrdd, pwyllgorau, y Tîm Gweithredol a Thîm Arwain bod yr holl risgiau strategol a gweithredol wedi'u nodi a'u rheoli'n effeithiol. Mae'r sefydliad yn parhau i gynnal cofrestr risg gorfforaethol a chyfres o

25-07-11

	gofrestrau risg ranbarthol yn seiliedig ar swyddogaethau. Mae'r gwaith ar reoli risg yn rhan o'n trefniadau llywodraethu a sicrwydd yn unol â Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd a chyflawni'r Cynllun Blynyddol ar gyfer 2025/2026. Mae gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg rôl allweddol ar ran y Bwrdd i graffu ar ddull y sefydliad o ymdrin â risg a chynghori ar ddatblygiad parhaus y dull sefydliadol o reoli risg.
Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant/Equity, Diversity and Inclusion	Nid oes unrhyw faterion ecwiti, amrywiaeth a chynhwysiant uniongyrchol yn ymwneud â'r adroddiad hwn, ond gallai fod nodweddion ym mhob risg.
Cyfathrebu/Communications	Ticiwch un o'r blychau canlynol os bydd y gweithgaredd hwn yn cael effaith ar: Mewnol: ein pobl ☒ Allanol: ein cwsmeriaid/partneriaid/rhanddeiliaid ☒ Allanol: enw da ein sefydliad ☒
Cymeradwyaeth/Approval/Clearance	Mae'r papur hwn wedi cael ei glirio gan Alyson Thomas, Prif Weithredwr.
Trafodaethau neu benderfyniadau blaenorol/Previous discussions or decisions	Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg o drafodaethau a gwaith datblygu parhaus mewn ymateb i'r strategaeth rheoli risg a gymeradwywyd (diwedd Mawrth 2025), y cynllun blynyddol, fframwaith sicrwydd y bwrdd a gweithgaredd datblygu'r dangosfwrdd. Mae hefyd yn amlinellu'r gwaith asesu risg parhaus a wneir drwy'r Tîm Gweithredol i nodi'r risgiau allweddol o beidio â chyflawni'r Cynllun Blynyddol cymeradwy.
Awdur/cyflwynwr/Author/presenting	Richard Bevan, Ysgrifennydd Dros Dro'r Bwrdd
Dyddiad/Date	17 Gorffennaf 2025

Cefndir/Background

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ar ran y Bwrdd wedi bod yn ymwneud â gwaith datblygu ar reoli risg dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae'r pwyllgor wedi darparu sylwadau ac awgrymiadau ar sut y gellid datblygu, gwella ac adrodd ymhellach ar y gweithgareddau risg, y cofrestrau risg a'r dangosfyrddau risg, gan awgrymu ffurf naratif i helpu gydag ymgysylltu â'r wybodaeth sy'n cael ei chyflwyno.

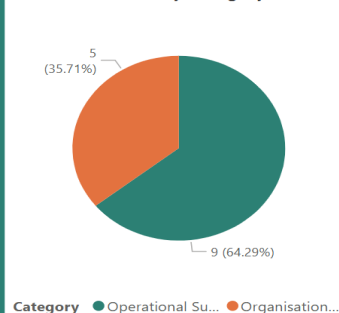
Mae'r adroddiad hwn yn ceisio ymateb i'r awgrym a'r cais hwnnw ac yn adeiladu ar adroddiad risg naratif a gyflwynwyd i gyfarfod y Bwrdd ym mis Mai 2025. Fodd bynnag, cydnabyddir bod angen gwaith pellach hefyd i gwblhau'r dull hwn, yn enwedig gyda'r dangosfwrdd adrodd. Fodd bynnag, y bwriad yw y bydd y dangosfwrdd bob amser yn cael ei gyflwyno ar y cyd ag adroddiad trosolwg naratif.

Mae gwaith wedi parhau dros yr wythnosau diwethaf ar weithgareddau datblygu, yn enwedig o ran asesu risgiau allweddol, ffynonellau sicrwydd, amserlenni/dyddiadau cau ar gyfer camau gweithredu, canlyniadau disgwylidig a chwblhau dangosfwrdd risg corfforaethol a dangosfyrddau risg rhanbarthol a swyddogaethol. Mae'r rhain yn cael eu hadeiladu ochr yn ochr â'r system OKR sy'n cael ei ddatblygu, sef meddalwedd gyfrifiadurol y mae Llais yn olrhain cyflawniad ein nodau a'n blaenoriaethau drwyddi.

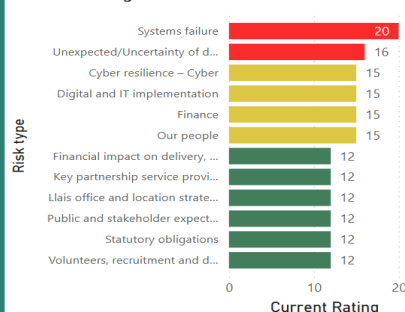
Isod mae model o un o'r dangosfyrddau sy'n cael ei ddatblygu, er mwyn galluogi'r Bwrdd i weld y dull sy'n datblygu. Ar hyn o bryd mae hyn yn defnyddio data efelychiedig ond bydd yn cael ei ddiweddarau maes o law. Bydd y dangosfyrddau'n cynnwys y wybodaeth ddiweddaraf a byddant yn rhyngweithiol.

Corporate Risk Register Overview

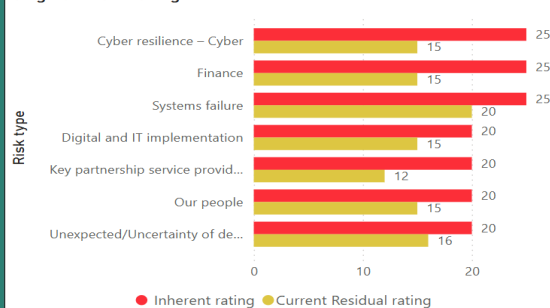
Count of Risk No. by Category

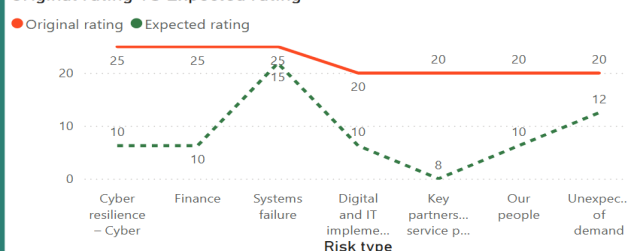
Current rating

Original Risk Rating

Original rating VS Expected rating

Likelihood_Label	Low - 1	Low/Medium - 2	Medium - 3	Medium/High - 4	High - 5
Very Low - 1	0	0	0	0	0
Low - 2	0	0	0	0	0
Medium - 3	0	0	3	5	4
High - 4	0	0	0	1	1
Very High - 5	0	0	0	0	0

Felly, mae'r adroddiad hwn yn adeiladu ar adroddiad y Bwrdd ym mis Mai 2025, a oedd yn adroddiad arddull naratif. Bydd adrodd i'r Bwrdd yn y dyfodol yn canolbwyntio mwy ar adrodd ar y dangosfwrdd a throsolwg o newidiadau allweddol mewn adroddiad naratif.

Mae'r Prif Weithredwr ynghyd â'r Tîm Gweithredol wedi cynnal adolygiad o'r trefniadau risg corfforaethol ac asesiad o'r risgiau allweddol i'r sefydliad ar gyfer y flwyddyn nesaf. Mae'r Cyfarwyddwr Strategol Strategaeth Sefydliadol ac Ymgysylltu wedi llunio'r risgiau allweddol yn erbyn methu â chyflawni'r Cynllun Blynyddol a phrosiectau allweddol fel y prosiect Hawliau, Disgwyliadau a Chyfrifoldebau. Mae gwaith yn parhau i adeiladu'r rhain i mewn i gofrestrau risg newydd ar lefelau corfforaethol, rhanbarthol a swyddogaethol. Mae hyn yn llywio'r gwaith datblygu dangosfyrddau adrodd a fydd yn dod i'r pwyllgor a'r Bwrdd yn y misoedd nesaf.

Mae'r adroddiad hwn yn ceisio darparu gwybodaeth gyffredinol am yr hyn sydd wedi newid yn y cyfnod adrodd diwethaf (wedi gwella ac wedi gwaethygu), os oes risgiau newydd, pa liniariadau/camau gweithredu newydd sydd wedi'u rhoi ar waith a beth yw'r cynlluniau ar gyfer y chwarter nesaf i geisio gweithredu ymhellach ar risgiau a lliniaru eu heffaith bosibl ar y sefydliad, ei wasanaethau a'i swyddogaethau.

Mae'r adroddiad yn ceisio egluro sut olwg fydd ar y sefyllfa os bydd y lliniariadau'n llwyddiannus a pha adnoddau neu gefnogaeth ychwanegol y gallai fod eu hangen i

sicrhau y gellir dod â risgiau i lefel dderbyniol yn unol ag archwaeth risg datganedig y sefydliad.

O ganlyniad, mae'r gofrestr risgiau corfforaethol, a'r rhwydwaith o gofrestrau risg ar draws rhanbarthau a swyddogaethau Llais yn parhau i gael eu hailddatblygu. Yn ddiweddar, mae'r sefydliad hefyd wedi bod yn llwyddiannus wrth recriwtio i rôl Rheolwr Llywodraethu a Risg a bydd yr unigolyn hwn yn hanfodol wrth arwain agweddau ar y gwaith hwn a chydlynu rhwydwaith y cofrestrau risg ac adrodd i bwyllgorau a'r Bwrdd yn y dyfodol.

Mae'r risgiau allweddol a nodwyd ac a aseswyd yn erbyn y Cynllun Blynnyddol a phrosiectau allweddol eraill wedi'u hamlinellu isod ar ffurf naratif a byddant yn sail i adrodd ar risg ar gyfer y flwyddyn nesaf i'r Bwrdd a'i bwyllgorau. Mae statws risg cyfredol pob maes wedi'i nodi lle bo'n bosibl ac yn briodol er mwyn rhoi syniad cliriach o broffil cyfredol y risgiau.

Asesiad risg Cynllun Blynnyddol 2025/2026 (sy'n sail i'r gofrestr risg gorfforaethol ar gyfer 2025/2026)

1 Themâu trawsbynciol - golwg naratif

Mae sawl risg wedi'u nodi fel rhai sy'n ymestyn ar draws pob amcan yn y Cynllun Blynnyddol; fe'u gwelir fel yr "edau aur" y mae angen i'r Bwrdd a'i bwyllgorau gadw llygad arnynt drwy gydol y flwyddyn.

Maes risg - Cynhwysedd a gallu

Mae ein gweithlu yn llai main nag yr oedd 12 mis yn ôl, yn dilyn y Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol. Mae'r cyfle i ailddatblygu, ailgynllunio rolau a fframio rhai newydd yn cael ei groesawu, ond yn y tymor byr, mae'n gadael rhai bylchau mewn cynhwysedd.

Fodd bynnag, yn ystod yr wythnosau diwethaf mae swyddi newydd wedi cael eu cynllunio, ac eraill wedi cael eu hailgynllunio ac mae pobl yn cael eu recriwtio ar eu cyfer, gyda dechreuwyr newydd wedi ymuno â Llais o ganol mis Mehefin, yn ystod mis Gorffennaf ac ymlaen. Mae'r rolau hyn ar lefelau swyddogaeth ranbarthol a chorfforaethol ac ym mhob maes o'r sefydliad. Bydd y chwarter nesaf yn bwysig wrth liniaru'r risg capasiti i'r sefydliad.

Nes bod cydweithwyr yn dechrau swyddi newydd o fewn Llais a bod dechreuwyr newydd yn cyrraedd, mae'r timau presennol yn gweithio ar eu capasiti mwyaf. Ein hymateb uniongyrchol fu neilltuo amser staff ar gyfer tasgau blaenoriaeth a llenwi â

25-07-11

chontractau asiantaeth tymor byr pan fo'n hanfodol, yn ogystal ag arafu neu oedi gweithgaredd llai effeithiol, lle bo'n bosibl a/neu'n briodol.

Mae hyn yn cael ei ailasesu'n barhaus wrth i ofynion a cheisiadau newydd gael eu gwneud i Llais, er enghraifft, roedd y gwahoddiad i gynrychiolwyr Llais roi tystiolaeth i Bwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol y Senedd ar 25 Mehefin 2025, yn golygu bod angen blaenoriaethu hyn dros elfennau eraill o'n gwaith er mwyn datblygu'r cyflwyniad ysgrifenedig gofynnol.

Mae nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 15 (meysydd risg melyn ac ambr), pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys cwblhau strategaeth gweithlu a'r rhaglen gyfredol o ailgynllunio ac adlinio rolau sy'n cael ei harwain gan y Tîm Gweithredol, gan fanteisio ar y cyfleoedd a gyflwynir gan y cynllun rhyddhau cynnar gwirfoddol.

Ardal risg - Pwysau parhaus ar iechyd a gofal cymdeithasol

Mae pwysau ar wasanaethau ledled Cymru yn aml oherwydd amseroedd aros, argaeledd gweithlu, cyfyngiadau ariannol a phwysau "gaeaf" drwy gydol y flwyddyn yn golygu bod gan wasanaethau llai o le ac amser o bosibl i ymgysylltu â Llais neu weithredu ar ein cynigion. Y risg gyffredinol yw y gallem ddim cael ein clywed ac y gallai partneriaid ei chael hi'n anodd gweithredu'r hyn y maent wedi cytuno arno, a allai erydu hyder y cyhoedd.

Mae lliniaru parhaus yn y maes hwn yn ddeublyg. Rydym yn canolbwyntio ein cynrychioliadau ar gamau cyntaf realistig (er enghraifft, gwybodaeth ryddhau well yn hytrach nag ailgynllunio llwybrau cyfanwerthu) ac yn defnyddio ein rhaglen Hawliau, Disgwyliadau a Chyfrifoldebau i lunio camau gweithredu a gweithgareddau sy'n parhau i fod yn gyraeddadwy, hyd yn oed mewn system dan bwysau.

Mae cyhoeddi datganiadau diweddar ar wasanaethau allweddol fel gofal brys, deintyddiaeth a gwasanaethau mamolaeth wedi darparu llwyfannau i barhau i chwyddo lleisiau pobl Cymru a sicrhau bod sefydliadau partner yn ymwybodol o Llais a'r mewnwelediadau y gall eu hamlygu yn seiliedig ar brofiadau pobl.

Mae Llais hefyd yn parhau i feithrin perthnasoedd gwaith cadarnhaol gyda sefydliadau partner naill ai'n uniongyrchol neu drwy eu hymgorffori mewn mecanweithiau partneriaeth, gyda chefnogaeth datblygu cytundebau a memoranda dealltwriaeth lle bo'n briodol.

Mae'r rhain hefyd yn helpu i liniaru'r risg na fydd sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol yn ymwybodol o waith Llais nac yn clywed amdano. Mae rhagor o femoranda dealltwriaeth a threfniadau partneriaeth i'w cytuno yn y misoedd nesaf, er enghraifft gydag Iechyd a Gofal Digidol Cymru a hefyd rôl arweiniol Llais wrth sefydlu Fforwm Partneriaeth Llais Mamolaeth a newydd genedigol Cenedlaethol Cymru (MNVPC).

Mae nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16 (meysydd risg melyn ac ambr), pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys y cysylltiad rheolaidd â phartneriaid, yn enwedig sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol. Monitro galw yn weithredol. Gweithio ar ailasesiadau rhanbarthol o drafodaethau cynllunio gwasanaethau gyda sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol. Cyfranogiad gweithredol mewn cyfarfodydd partneriaeth ar lefelau rhanbarthol a chenedlaethol. Fframio'r Rhaglen Hawliau, Disgwyliadau a Chyfrifoldebau.

Maes risg - Ymwybyddiaeth y cyhoedd a phartneriaid

Mae Llais yn dal yn newydd i lawer o bobl. Os nad yw rhanddeiliaid yn deall ein rôl benodol, gallai arwain at ddyblygu ac atebolrwydd aneglur. Mae cynllun cyfathrebu 4 neges ar waith ("llais annibynnol", "dan arweiniad tystiolaeth", "rydym yn gwneud i newid digwydd", "rydym yn lleol ac yn genedigol"). Bydd y dangosfyrddau perfformiad arfaethedig yn rhoi data mwy gweladwy ac awdurdodol inni, a bydd pob cynnyrch sydd ar gael i'r cyhoedd yn cael ei gyhoeddi mewn fformatau hygyrch, gan gynnwys y Gymraeg yn gyntaf.

Mae hyn yn arbennig o berthnasol i'n rôl pan wneir cynigion i newid gwasanaethau. Rydym wedi bod yn ymgymryd â gwaith i gynhyrchu gwybodaeth wedi'i diweddarau i staff, partneriaid a'r cyhoedd am ein rôl, canllawiau i staff a datblygu protocol amlinellol ar gyfer ymdrin â newidiadau i wasanaethau i'w drafod a'i gytuno â chyrff y GIG ac awdurdodau lleol.

Rydym hefyd yn ymgymryd â gwaith cysylltiadau cyhoeddus pellach i helpu gydag ymwybyddiaeth, gwybodaeth a dealltwriaeth pobl o'n swyddogaethau, ein rolau a'n chyfrifoldebau. Mae hyn wedi cynnwys ychwanegu staff ac adnoddau allweddol at ein tîm cyfathrebu ac ymgysylltu a rolau ar lefel ranbarthol. Bydd y rhaglen waith strwythuredig a'r capasiti ffocws hon yn ceisio lliniaru'r risg ymhellach yn y misoedd nesaf.

25-07-11

Mae hyn wedi bod yn arbennig o bwysig yn ystod yr wythnosau diwethaf, lle bu rhywfaint o gyhoeddusrwydd yn cwestiynu annibyniaeth Llais a'i rôl yn gyffredinol mewn iechyd a gofal cymdeithasol. Mae hyn o bosibl wedi cynyddu'r lefel risg yn yr ardal hon, ond roedd hwn yn achos ynysig, ond byddwn yn cadw llygad ar y sefyllfa.

Roedd cyfle pellach i dynnu sylw at waith Llais a'r effaith y mae'r sefydliad yn ei chael yn sesiwn y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn y Senedd ar 25 Mehefin 2025 – mae'r adborth o hyn wedi bod yn gadarnhaol ac yn adeiladol yn enwedig gan bartneriaid. Bydd cynhyrchu ein hail adroddiad blynyddol llawn a chyfrifon hefyd yn cynnig cyfleoedd i amlygu gwaith ac effaith Llais, er ei fod yn cwmpasu 2024/2025 ac nid ein gweithgareddau diweddaraf.

Mae ein presenoldeb a'n gweithgareddau mewn digwyddiadau cenedlaethol fel yr Urdd, yr Eisteddfod Genedlaethol, Sioe Frenhinol Cymru a digwyddiadau Balchder hefyd yn helpu i godi ymwybyddiaeth o rolau Llais, y gwaith a wnawn a phroffilio'r effaith a gawn eisoes.

Bydd yr amrywiaeth o ddatganiadau y mae'r sefydliad wedi'u gwneud yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, e.e. Gwasanaethau Mamolaeth, hefyd wedi cyfrannu at ymwybyddiaeth o Llais a'n rôl a'r ffyrdd y bydd y sefydliad yn dod â llais pobl Cymru i'r amlwg yn annibynnol.

Mae nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 9 a 12 (meysydd risg melyn), pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Fodd bynnag, cydnabyddir y gellid asesu bod y risg yn y maes hwn wedi cynyddu oherwydd straeon diweddar yn y cyfryngau. Mae camau gweithredu parhaus yn y maes hwn yn cynnwys ein rhaglenni cyfathrebu ac ymgysylltu a datblygu protocolau newydd gyda phartneriaid i egluro ein rôl ac atgyfnerthu ein hannibyniaeth.

Maes risg - Ansawdd data a mewnwelediad

Mae ein llwyddiant yn dibynnu ar ddata da. Mae anghysondebau yn y defnydd o'n system Rheoli Perthynas â Chwsmeriaid, ynghyd â throsiant staff, yn peryglu effeithio ar ddyluniad a chyflwyniad ein dangosfyrddau a'n dangosyddion perfformiad allweddol a grëwyd i roi sicrwydd. Mae dangosfwrdd ansawdd data yn cael ei ddatblygu i amlygu bylchau ar gyfer pob arweinydd rhanbarthol, cynhelir "cyfarfodydd data" misol i lanhau cofnodion hanesyddol, a bydd unrhyw faterion sy'n bygwth gwneud penderfyniadau ar faterion allweddol yn cael eu huwchggyfeirio'n uniongyrchol i'r Tîm Gweithredol.

Gyda'i gilydd, mae'r risgiau trawsbynciol hyn yn cael eu rheoli'n weithredol ar hyn o bryd, ond rhaid iddynt aros ar radar y sefydliad a byddant yn nodweddion allweddol o adrodd ar risg. Capasiti o fewn Llais yw'r ffactor mewnol mwyaf, a phwysau system yw'r newidyn allanol mwyaf i geisio ei reoli yn y flwyddyn i ddod.

Mae gan nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol ddimensiynau sy'n ymwneud â'r thema hon - maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16 (meysydd risg melyn ac ambr), pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys gwaith datblygu corfforaethol ar yr OKR, CRM, dangosfyrddau a'r gwaith rhaglen llywodraethu gwybodaeth a wnaed yn ystod y misoedd diwethaf. Mae strategaeth ddigidol a data cynhwysfawr yn cael ei chwblhau.

Maes risg - Cymhlethdod y system a bylchau atebolrwydd

Mae'r dirwedd rydym yn gweithredu ynddi, yn enwedig integreiddio iechyd a gofal cymdeithasol, yn gynyddol gymhleth. Gall nifer o sefydliadau fod yn gyfrifol am brofiad un person, ac nid yw ffiniau rhwng byrddau iechyd, awdurdodau lleol, y sector gwirfoddol a rheoleiddwyr bob amser yn glir i'r cyhoedd.

Mae hyn yn creu risg y bydd ein canfyddiadau neu ein hargymhellion yn cael eu trosglwyddo rhwng cyrff heb benderfyniad. Mae hefyd yn herio ein gallu i ddangos effaith. I liniaru hyn, rydym yn gweithio drwy Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol ac yn defnyddio llwybrau uwch gyfeirio thematig i Lywodraeth Cymru pan fydd camau gweithredu lleol yn arafach i symud ymlaen. Bydd ein safonau cynrychiolaeth sydd ar ddod hefyd yn egluro disgwyliadau ynghylch dilyniant ac ymateb ac yn cyfrannu at liniaru'r maes risg hwn.

Mae nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16 (meysydd risg melyn ac ambr), pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys y cysylltiad rheolaidd â phartneriaid, yn enwedig sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol. Presenoldeb rhanbarthol mewn Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol ac ymgysylltu â rhwydweithiau allweddol fel Grŵp Cyfarwyddwyr Cynllunio'r GIG.

Maes risg - Diogelu ac effaith emosiynol ein gwaith

Wrth i ni ymgysylltu'n fwy uniongyrchol â phobl ar faterion sensitif, er enghraifft, colli mamolaeth, argyfyngau iechyd meddwl, trosglwyddo gofal, a hygyrchedd

25-07-11

niwroamrywiol i enwi ond rhai, rydym yn fwy tebygol o glywed datgeliadau gofidus neu ddifrifol. Mae hynny'n creu 2 risg: yn gyntaf, nad ydym wedi'n cyfarparu i weithredu'n ddiogel nac yn gyson pan fydd pryderon diogelu yn codi; ac yn ail, bod ein staff a'n gwirfoddolwyr yn amsugno'r effaith heb gefnogaeth ddigonol.

Mewn ymateb, rydym wedi diweddarau ein gweithdrefnau diogelu, yn ymgorffori arfer myfyriol yn nhrefn y tîm, yn ailystyried ein model goruchwylio ar gyfer rolau rheng flaen ac yn parhau i sicrhau bod gan aelodau staff fynediad at y gefnogaeth y gallent fod ei hangen. Mae dysgu staff wedi'i wneud ar ddiogelu ar draws y sefydliad. Mae rhaglen ddysgu bellach ar ddementia a niwroamrywiaeth wedi'i threfnu ar gyfer diwedd mis Gorffennaf 2025 ac mae'r hyfforddiant hwn hefyd yn ceisio lleihau'r risg trwy well dealltwriaeth ac ymwybyddiaeth ymhlith staff wrth ddefnyddio ein systemau, prosesau a pholisïau.

Mae gan nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol ddimensiynau sy'n ymwneud â'r thema hon – y lefel risg gyfredol ar gyfer y maes hwn yw 15 (lefel risg ambr), gyda chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys hyfforddiant ychwanegol a chodi ymwybyddiaeth yn enwedig ym maes diogelu a hefyd ar ofal cymdeithasol. Mae gwaith pellach yn cael ei wneud ar lesiant ac ymateb i'r arolwg llesiant sefydliadol a gynhaliwyd y llynedd. Bydd y maes hwn yn cael ei fonitro'n fanylach drwy'r Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth.

Maes risg - Rhwymedigaethau iaith a chynhwysiant

Mae ein Tîm Gweithredol yn glir bod cyflawni ein dyletswyddau o dan Safonau'r Iaith Gymraeg yn fwy na chydymffurfio; mae'n ymwneud â hygyrdd, cyrhaeddiad a thegwch. Fodd bynnag, nid oes gan bob un o'n timau staff sy'n siarad Cymraeg ar hyn o bryd, ac mae cyfieithu ar y pryd a chyfathrebu dwyieithog yn creu pwysau cyflawni gwirioneddol pan fydd amserlenni'n dynn.

Rydym yn mabwysiadu dull dylunio "Cymraeg yn gyntaf" ar gyfer ymgyrchoedd a dangosfyrddau newydd, ac mae ein Grŵp Gwaith Iaith fewnol yn ein helpu i feithrin hyder a chysondeb. Mae hyn yr un mor berthnasol i fformatau cynhwysol eraill, gan gynnwys Hawdd ei Ddarllen a dehongli iaith Arwyddion Prydain, lle mae lle o hyd i ni dyfu.

Mae risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn cwmpasu'r dimensiynau sy'n ymwneud â'r thema hon – y sgôr risg gyfredol yw 12 (ardal risg felen) – gyda chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risg, yn enwedig o ran

gwella ein gwaith ymhellach o ran ein hymrwymiad a'n cyfrifoldebau i'r laith Gymraeg.

Maes risg - Amlygiad i enw da fel sefydliad 'cysylltydd'

Mae Llais yn meddiannu lle unigryw: nid ydym yn rheoleiddiwr, nac yn gorff ymgyrchu, ond disgwylir i ni siarad yn gredadwy ar ran pobl a chymunedau Cymru.

Mae hynny'n ein rhoi mewn perygl i'n henw da o'r ddau gyfeiriad. Os cawn ein gweld fel rhai sy'n rhy gysylltiedig â'r system, mae ein hannibyniaeth yn cael ei chwestiynu. Os cawn ein gweld fel rhai sy'n rhy feirniadol, efallai y byddwn yn colli mynediad at gyfleoedd a phartneriaethau lle mae newid yn digwydd. Rhaid cynnal a rheoli'r cydbwysedd hwn yn weithredol. Mae ein mesurau lliniaru yn cynnwys fframio gofalus mewn adroddiadau, gwahanu llais unigol oddi wrth lais cyfunol Llais, a chanolbwyntio ar atebion ar bob dull allanol.

Mae codi ymwybyddiaeth bellach yn cael ei wneud ymhlith ein staff a'n gwirfoddolwyr i sicrhau bod pawb sy'n cynrychioli Llais yn ymwybodol o'n rôl a'n statws ac yn atgyfnerthu hyn trwy eu gweithgareddau a'u dulliau ar ran y sefydliad.

Mae nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 9 a 12 (meysydd risg melyn), pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Fodd bynnag, cydnabyddir y gellid asesu bod y risg yn y maes hwn wedi cynyddu oherwydd straeon diweddar yn y cyfryngau. Mae camau gweithredu parhaus yn y maes hwn yn cynnwys ein rhaglenni cyfathrebu ac ymgysylltu a datblygu protocolau newydd gyda phartneriaid i egluro ein rôl ac atgyfnerthu ein hannibyniaeth.

Maes risg - Cynaliadwyedd partneriaethau strategol

Mae ein model gweithio yn dibynnu ar gydweithio â byrddau iechyd, awdurdodau lleol, sefydliadau'r trydydd sector, a chyrff cenedlaethol fel Comisiwn Bevan, Arolygiaeth Gofal Cymru, Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, a'r gwahanol Gomisiynwyr. Mae'r partneriaethau hyn yn gryf yn gyffredinol, ond mae rhai yn anffurfiol neu'n cael eu gyrru gan gysylltiadau personol.

Mae trosiant staff mewn sefydliadau partner (yn enwedig ar lefelau uwch) yn peri risg o golli perthnasoedd gwaith allweddol a chof sefydliadol. Gall hyn arafu cynnydd neu orfodi ailgyflwyno ein pwrpas. Mae lliniaru yn cynnwys ffurfioli perthnasoedd drwy brotocolau a rennir, memoranda dealltwriaeth, aros yn weladwy mewn grwpiau strategol, a sicrhau bod rhanddeiliaid newydd yn cael gwybod yn gyflym am ein rôl a'n

heffaith. Mae hyn yn cael ei ddatblygu ar lefel Cymru gyfan a hefyd ar lefel ranbarthol gyda phartneriaid ac mewn partneriaethau pwysig.

Mae nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon gyda sgoriau rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16 (meysydd risg melyn ac ambr). Mae camau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys cysylltu'n rheolaidd â phartneriaid, yn enwedig sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol, mynychu Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol yn rheolaidd ac ymgysylltu â rhwydweithiau allweddol fel Grŵp Cynllunio Cyfarwyddwyr y GIG.

Maes risg - Ansefydlogrwydd polisi a blaenoriaethau sy'n newid

Wrth i agendâu polisi esblygu a newid, mae risg y bydd blaenoriaethau yr ydym wedi adeiladu ein cynlluniau o'u cwmpas (e.e. diwygio cwynion, cynhwysiant digidol, siarteri llais cleifion) yn cael eu newid neu eu hail-lunio yng nghanol y flwyddyn. Bydd hyn yn effeithio ar effaith a pherthnasedd ein hallbynnau. Er mwyn lliniaru'r potensial ar gyfer y newid hwn, rydym yn cynnal hyblygrwydd yng nghwmpas ein prosiectau, yn sicrhau aliniad clir â nifer o nodau'r Rhaglen Lywodraethu lle bo'n briodol, ac yn adeiladu ein cynllun blynyddol mewn ffyrdd a all fod yn hyblyg i ymateb i drawsnewidiadau a newidiadau polisi.

Rydym hefyd yn ymwybodol y bydd etholiad Senedd yng ngwanwyn 2026 a'n bod yn mynd i mewn i gyfnod cyn yr etholiad. Cydnabyddir y gall y cyfnod cyn yr etholiad effeithio ar gwmpas a chyflymder datblygu polisiâu a gallai hyn effeithio ar y proffil risg a'r asesiadau cysylltiedig.

Mae nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn cwmpasu'r thema hon gyda sgoriau rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16 (meysydd risg melyn ac ambr). Mae camau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys ymgysylltu'n weithredol â'n Tîm Partneriaeth Llywodraeth Cymru ac ymwybyddiaeth o'r rhaglen ddeddfwriaethol.

Gwneir gwaith ar sgario gorwel polisi ac ymgysylltu'n weithredol wrth asesu cynigion polisi newydd a chynnal asesiadau i roi adborth gan Llais yn seiliedig ar adborth a phrofiadau pobl Cymru a gynhyrchir trwy ein gwaith fel sefydliad.

Maes risg - Risg ymgysylltu gwirfoddolwyr a phrofiad byw

Mae hygredd Llais yn dibynnu nid yn unig ar yr hyn a wyddom, ond sut a wyddom, ac wrth bwy. Mae gwirfoddolwyr a phobl sydd â phrofiad byw yn dod â mewnwelediad hanfodol, gan olygu bod angen cefnogaeth, adborth a dylanwad ystyrlon arnyn nhw i aros yn ymgysylltiedig.

Mae risg i enw da a risg foesegol wrth ymgynghori heb weithredu, neu wrth greu perthnasoedd lle mae pobl yn teimlo bod eu cyfraniadau'n cael eu tanbrisio neu'n symbolaidd.

Ein hymateb yw adeiladu dolenni adborth i bob ymgysylltiad, cryfhau ein cynnig dysgu gwirfoddolwyr, a gwreiddio cyd-gynhyrchu lle bo modd, yn hytrach na defnyddio ymgynghori fel ôl-ystyriaeth. Byddwn yn canolbwyntio ar ein gallu i wneud hyn yn dda.

Mae risg bwrpasol ar y gofrestr risg gorfforaethol i gwmpasu'r thema hon gyda sgôr gyfredol o 12 (ardal risg felen). Mae camau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risg hon. Mae hyn yn cynnwys y gwaith sydd wedi'i wneud ar weithredu'r strategaeth gwirfoddolwyr, y rhaglen sefydlu gwirfoddolwyr newydd, ymgysylltiad gweithredol gwirfoddolwyr yng ngwaith Llais, yn enwedig drwy ymgysylltu rhanbarthol a sicrhau bod gan wirfoddolwyr fynediad at ddysgu cynhwysfawr ar gyfer eu gwaith gyda Llais ar iechyd a gofal cymdeithasol.

Maes risg - Risg ddigidol a seiber

Wrth i Llais ehangu ein defnydd o dechnoleg, mae'r risg seiber yn cynyddu. Gallai toriad, hyd yn oed data nad yw'n bersonol, niweidio ymddiriedaeth. Rydym yn trin symiau sylweddol o ddeunydd naratif sensitif gan aelodau'r cyhoedd. Rydym yn lliniaru'r risg hon drwy lynu wrth ofynion deddfwriaethol, canllawiau cenedlaethol, datblygu a chyflwyno hyfforddiant gorfodol, cwblhau ardystiad Hanfodion Seiber, a thynhau rheolaethau mynediad ar gyfer offer dangosfwrdd ac ymgysylltu.

Ar hyn o bryd, mae gwaith sicrwydd a datblygu yn cael ei wneud yn y sefydliad ar lywodraethu gwybodaeth i sicrhau bod gennym y fframwaith, y polisïau, y systemau a'r prosesau cywir i gefnogi ein gweithgareddau a'r risgiau cysylltiedig orau. Hefyd, mae ystod o ddysgu a chodi ymwybyddiaeth yn digwydd ar draws Llais, fel rhan o'r rhaglen waith hon i sicrhau bod yr holl staff yn gwbl ymwybodol o'u cyfrifoldebau a'u ffyrdd o ymateb pe bai toriad data yn digwydd. Mae'r codi ymwybyddiaeth hwn yn adeiladu ar y dysgu electronig ar-lein y mae'n ofynnol i bob aelod o staff ei gwblhau.

Rydym hefyd wedi comisiynu asesiad TG, seiberddiogelwch/diogelwch gan arbenigwr allanol. Mae'r gwaith hwn ar y gweill. Bydd allbynnau'r asesiad ymgynghorol hwn yn cael eu defnyddio fel sail i sesiwn sicrwydd ychwanegol ar gyfer y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg, a gynhelir ddechrau mis Awst 2025. Bydd hefyd yn darparu gwybodaeth allweddol i gynorthwyo'r sefydliad i liniaru risgiau yn y maes hwn, sydd wedi'i asesu'n gyson fel maes risg uwch i Llais.

Mae nifer o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn cwrmpasu'r thema hon gyda sgoriau rhwng lefelau risg cyfredol o 15 a 20 (meysydd risg coch). Mae camau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys cael cymhwyster Hanfodion Seiber a Mwy i adeiladu ar gyflawniad dyfarnu Hanfodion Seiber. Mae cyngor arbenigol allanol wedi'i gomisiynu i gynnal adolygiad, a bydd hyn yn cael ei adrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg drwy sesiwn sicrwydd arbennig ychwanegol.

2. Uchafbwyntiau risg yn ôl blaenoriaeth strategol yn y Cynllun Blynyddol 2025/2026

Blaenoriaeth 1: Gyrru sgwrs genedlaethol am ddyfodol iechyd a gofal cymdeithasol

Mae'r flaenoriaeth hon yn dwyn ynghyd ein gwaith mwyaf gweladwy, sy'n wynebu'r genedl, wedi'i angori gan yr ymgyrch *Hawliau | Disgwyliadau | Cyfrifoldebau* (H | D | C). Mae'r rhaglen aml-gam hon yn cynnwys ymgysylltu â'r cyhoedd, trafodaethau gyda rhanddeiliaid, a'r posibilrwydd o gyhoeddi fframwaith a rennir ar gyfer yr hyn y gall pobl ei ddisgwyl gan wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru.

Mae prosiectau fel ein hadolygiad o Hybiau Gofal Integredig, digwyddiad cenedlaethol "Lleisiau dros Newid", a gwaith ar y cyd â Chomisiwn Bevan – Cerdded yn eich esgidiau chi, yn ymuno ag ef.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Dryswch o ran negeseuon**, gydag ymgyrchoedd cyhoeddus gan Llais yn rhedeg ochr yn ochr â "Fy Llais, Fy Newis" Llywodraeth Cymru, gan arwain at orgyffwrdd posibl a gwanhau'r effaith.

- **Blinder ymgysylltu**, yn enwedig ymhlith pobl a grwpiau sydd eisoes wedi cyfrannu at nifer o ymgynghoriadau cenedlaethol yn ystod y blynyddoedd diwethaf.
- **Amseru gwleidyddol**, gan y bydd angen datblygu unrhyw allbynnau arwyddocaol sy'n gofyn am ymateb neu ddylanwad Gweinidogol cyn i'r cyfnod cyn-etholiad ddechrau yn gynnar yn 2026.
- **Dirlawnder data**, lle rydym yn casglu mewnwelediadau pwerus, ond mewn perygl o golli eglurder yn yr hyn rydym yn gofyn i benderfynwyr ei wneud ag ef.

Rydym yn lliniaru'r risgiau hyn drwy gydlynw'n agos â phartneriaid cenedlaethol, symleiddio negeseuon ein hymgyrch, defnyddio fformatau hygyrch lluosog (gan gynnwys opsiynau technoleg isel fel arolygon ffôn ac arolygon Hawdd eu Darllen), a chanolbwyntio ar argymhellion ymarferol, dan arweiniad pobl, sy'n parhau i fod yn berthnasol waeth beth fo newid gwleidyddol.

Blaenoriaeth 2: Gwthio am wasanaethau sy'n diwallu anghenion pobl

Dyma 'ystafell injan' ein gwaith statudol sy'n cwmpasu eiriolaeth cwynion, cynrychioliadau ac ymgysylltu lleol sy'n sbarduno adborth systemig. Mae'n cynnwys ein hadolygiadau thematig parhaus, rhaglen Uwchgynadleddau Iechyd a Gofal Cymdeithasol Rhanbarthol newydd, a graddio *Lleisiau Mamolaeth a Newyddenedigol Cymru* i fod yn blatfform cenedlaethol cryfach.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Cyfyngiadau ar gyflymder cyflawni** oherwydd capasiti dadansoddi cyfyngedig, yn enwedig wrth i adolygiadau thematig ddod yn fwy manwl a bod mwy o ofyniad i ddadansoddi data.
- **Ymgysylltiad anghyson gan bartneriaid**, yn enwedig gan gyrff gofal cymdeithasol, lle mae perthnasoedd presennol yn fwy newydd ac wedi'u hymgorffori llai.
- **Diogelu a chyfrinachedd**, yn enwedig wrth ddelio â naratifau sensitif iawn fel colli mamolaeth neu fethiannau gofal difrifol.
- **Blinder ar uwchgynadleddau**, gyda rhai Byrddau Iechyd neu Fyrdau Partneriaeth Rhanbarthol o bosibl yn amharod i ymrwymo i haen arall o gyfarfodydd.

- **Gorddibyniaeth ar unigolion**, nid ydym yn sefydliad mawr, mae absenoldeb posibl unigolion yn cael ei deimlo'n gryf ac yn effeithio ar y rhaglen waith.

Rydym yn ymateb drwy sicrhau capasiti ychwanegol lle bo angen, partneru â sefydliadau trydydd sector dibynadwy, a chyd-gynllunio ein huwchgynadledau i sicrhau eu bod yn teimlo'n berthnasol ac yn ddefnyddiol i bartneriaid. Rydym hefyd yn cyflwyno ein darpariaeth fesul cam, gan flaenoriaethu pynciau amserol, ymarferol, a phynciau sy'n berthnasol yn wleidyddol. Rydym hefyd yn cynnal amrywiaeth o hyfforddiant a chodi ymwybyddiaeth ychwanegol ar draws y sefydliad, yn enwedig o ran hyfforddiant ymwybyddiaeth o ddiogelu a gofal cymdeithasol.

Blaenoriaeth 3: Cydweithio'n well

Mae'r maes hwn yn canolbwyntio ar sut rydym yn meithrin partneriaethau cynaliadwy â chymunedau ac yn cryfhau lleisiau'r rhai sy'n cael eu clywed yn llai. Mae prosiectau allweddol yn cynnwys ein *Rhaglen Plant a Phobl Ifanc*, Mapio Cymunedol, a'n Rhaglen Gwirfoddoli.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Cymhlethdodau diogelu** wrth ymgysylltu â phobl ifanc a pheidio â chael y sgiliau a'r profiad cywir.
- Mae **recrwtio gwirfoddolwyr**, diffyg pobl yn gwirfoddoli, yn golygu efallai nad oes gennym grŵp gwirfoddolwyr sy'n adlewyrchu ein poblogaethau lleol.
- **Ymgysylltiad anwastad**, gyda grwpiau trefol, sydd wedi'u rhwydweithio'n dda, yn fwy tebygol o gael mynediad at gymorth na chymunedau ynysig neu wedi'u hymylu.
- **Pwysau amser** - yn cyfyngu ar gyfleoedd i gydweithio.
- **Tocynistiaeth anfwriadol**, os na chynhelir ymdrechion cyd-gynhyrchu y tu hwnt i'r cyfnod ymgysylltu cychwynnol, rydym mewn perygl o ymddangos fel pe baem yn gwneud ymdrechion symbolaidd yn unig i wneud pethau.

Rydym yn mynd i'r afael â'r risgiau hyn drwy gryfhau protocolau diogelu, cynnig rolau gwirfoddol mwy hyblyg yn rhagweithiol (e.e. micro-wirfoddoli), dyrannu cefnogaeth fwy rhagweithiol i grwpiau gwledig neu grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol, a buddsoddi mewn cyd-gynhyrchu gwirioneddol o'r cychwyn cyntaf, yn enwedig ar gyfer grwpiau, fel plant a phobl ifanc.

Blaenoriaeth 4: Helpu pobl a gwasanaethau i ddefnyddio technoleg mewn ffyrdd sy'n gweithio iddyn nhw

Mae'r maes hwn yn adlewyrchu rôl gynyddol trawsnewid digidol yn ein gwaith a'r systemau yr ydym yn dylanwadu arnynt. Mae'n cynnwys datblygu dangosfyrddau cyhoeddus a mewnol, ein cyfranogiad yn y Gynghrair Cynhwysiant Digidol, a gwaith deallusrwydd artiffisial (AI) sydd ar ddod.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Allgau digidol**, gyda rhai unigolion a chymunedau yn dal i wynebu rhwystrau sylweddol i gymryd rhan mewn ymgysylltiad ar-lein neu gael mynediad at wasanaethau digidol.
- **Diogelu data**, bygythiadau posibl i gyfrinachedd, uniondeb ac argaeledd data a rhyddhau, datgelu a/neu ddinistrio data heb awdurdod.
- **Gor-addewid**, yn enwedig o ran defnyddio deallusrwydd artiffisial, lle gall disgwyliadau fod yn fwy na'r hyn sy'n ymarferol neu'n ddiogel.
- **Gorlwytho o offer**, gyda staff yn wynebu gormod o systemau adrodd a dim digon o gefnogaeth i'w defnyddio'n hyderus.

Mae ein strategaeth lliniaru yn cynnwys paru offer digidol â dewisiadau amgen nad ydynt yn ddigidol bob amser (e.e. adborth drwy'r post, llinellau ffôn), ymgorffori rheolaethau mynediad yn seiliedig ar rolau ar gyfer data sensitif, darparu canllawiau yn Saesneg bob dydd ar gyfer unrhyw weithgaredd sy'n ymwneud â deallusrwydd artiffisial, a dilyniannu cyflwyniadau dangosfwrdd gyda hyfforddiant clir, byr.

Blaenoriaeth 5: Tyfu a gwella fel sefydliad

Mae'r flaenoriaeth hon yn sail i'r cynllun cyfan. Mae'n cynnwys datblygiad parhaus ein rhaglen dangosfwrdd perfformiad mewnol, datblygu a gweithredu Strategaeth Lleoli, cyflawni ein cynlluniau diwylliant a gallu ("Un-Llais"), gwella agored rwydd a thryloywder ein llywodraethu ac integreiddio egwyddorion ecwiti, amrywiaeth a'r iaith Gymraeg i'n gwaith bob dydd.

Mae risgiau yn y maes hwn yn cynnwys:

- **Llithriad yn yr amserlen**, gofynion cystadleuol, absenoldebau staff, diffyg amser i staff ymgysylltu â datblygiadau.

- **Blinder sefydliadol**, wrth i staff addasu i systemau newydd, aelodau tîm newydd, a newidiadau ehangach.
- **Bylchau**, yn enwedig lle nad yw'r gallu i recriwtio neu ddysgu a datblygu wedi dal i fyny â'n hanghenion a'n huchelgeisiau eto.
- **Gan gydbwyso datblygu a chyflawni**, mae gennym angen datblygu mawr ar draws sgiliau, prosesau, systemau a pholisïau, ond hefyd disgwyliad i barhau i gyflawni effaith. Mae angen i ni hefyd sicrhau bod trefniadau llywodraethu da yn cael eu gweld fel galluogwr i helpu ein pobl i wneud y pethau cywir yn y ffyrdd cywir.

Rydym yn ymateb drwy ddilyniannu newid mewnol yn bragmatig, llenwi ôl-gyrsiau wedi'u targedu lle mae bylchau'n ddifrifol, buddsoddi yn ein proses ymsefydlu ar gyfer dechreuwyr newydd, a thryloywder gyda'r Bwrdd ynghylch meysydd lle mae angen buddsoddiad neu amser ychwanegol arnom.

Ar gyfer pob maes risg, mae hefyd yn amlwg bod y risgiau hyn yn cael eu hasesu mewn amgylcheddau deinamig mewnol ac allanol yn benodol, lle bydd ffactorau a phenderfyniadau newydd a wneir gan eraill yn effeithio ar lefel y risgiau i Llais.

Casgliad

Cydnabyddir y gallai'r camau a'r lliniaru a nodwyd gan Llais gynnal risgiau ar lefelau cychwynnol yn unig ac na fyddant yn eu lleihau fel y disgwyliwyd oherwydd ffactorau mewnol ac amgylchedd allanol sy'n newid yn barhaus. Felly mae'n bwysig bod rheoli risg yn parhau i fod yn broses weithredol i'r sefydliad, pob un o berchnogion y risg, ac yn nodweddion allweddol mewn cyfarfodydd gweithredol a rheoli.

Bydd y dangosfyrddau risg a'r adroddiadau naratif yn bwysig hefyd wrth amlygu cynnydd gyda risgiau a nodwyd a hefyd wrth fframio risgiau newydd a allai fod wedi'u nodi. Byddant hefyd yn rhoi trosolwg o broffil risg y sefydliad a lle mae newidiadau wedi digwydd ac a yw'r camau gweithredu a nodwyd wedi cael yr effeithiau disgwyledig ai peidio.

Bydd risg yn parhau i fod yn nodwedd bwysig o drefniadau llywodraethu a sicrwydd y Bwrdd a'i bwyllgorau. Mae'r Tîm Gweithredol yn cydlynw'r gwaith sefydliadol ar reoli risg ac yn adeiladu rhwydwaith newydd o gofrestrau risg, gan geisio ymgorffori rheoli risg gweithredol yn swyddogaethau dyddiol Llais a datblygu adrodd gwell i'r Bwrdd a'i bwyllgorau.

Bydd hyn drwy strwythurau gweithredol y sefydliad a bydd yn defnyddio'r dull dangosfwrdd fwyfwy a thrwy fonitro perfformiad ac adrodd drwy Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd. Bydd gan y Rheolwr Llywodraethu a Risg newydd rôl bwysig hefyd wrth hwyluso a chydlynu'r trefniadau hyn wrth iddynt gael eu datblygu a'u hymgorffori ymhellach.

Fel y cytunwyd, yn dilyn cymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg newydd, mae gweithdy risg sefydliadol yn cael ei gynllunio ar gyfer yn ddiweddarach yn y flwyddyn. Bydd hyn yn ymgysylltu ag aelodau'r bwrdd, cydweithwyr ar draws y sefydliad a phartneriaid i drafod rheoli risg, i brofi trefniadau newydd, addasu lle bo angen a gweithredu datblygiadau pellach, megis y cyfleoedd a gyflwynir gan y modelau sy'n seiliedig ar gryfderau a gynigir yn y strategaeth newydd.

Mae rheoli risg gweithredol a da ac adrodd ar risgiau yn elfennau pwysig o Fframwaith Sicrwydd cyffredinol y Bwrdd. Mae'r adroddiad cyntaf yn erbyn hyn yn cael ei gwblhau ar hyn o bryd ochr yn ochr â'r OKR sy'n datblygu.

Manylion/Detail

Gofynnir i'r Bwrdd nodi'r adroddiad risg naratif hwn sy'n darparu'r asesiad o'r risgiau allweddol i'r sefydliad a'r rhai yn erbyn methu â chyflawni'r Cynllun Blynyddol y cytunwyd arno. Hefyd i nodi'r datblygiadau pellach a gynlluniwyd i'r dull rheoli risg yn unol â gweithredu'r strategaeth rheoli risg newydd, Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd ac adrodd yn erbyn yr OKR a'r rhwydwaith newydd o adroddiadau dangosfwrdd.